

א"ר חייה רבה מתחלת ברייתו של עולם צפה הקדוש ברוך הוא בית המקדש בנוי, וחרב, ובנוי, בראשית ברא אלהים, הרי בנוי, היאך מה דאת אמר (ישעיה נא) לנטוע שמים וליסוד ארץ וגו', והארץ היתה תוהו ובוהו, הרי חרב, היאך מה דאת אמר (ירמיה ד) ראיני את הארץ והנה תוהו ובוהו, ויאמר אלהים יהי אור הרי בנוי ומשוכלל לעתיד לבא, היאך מה דאת אמר (ישעיה ס) קומי אורי כי בא אורך, וכתוב (שם) כי הנה החושך יכסה ארץ וגו'.

ב. נצח ישראל | פרק כ"ד

יש לך לשאול, למה זה ועל מה זה באו על אותם שהם עם ה', ריבוי הצרות המשוננות, והרי האומות חוטאים הם, ולא מצאנו שבא עליהם פורענויות כמו שבא על אותם שהם עם ה', ובשביל זה לא יספיק התשובה שהחטא הוא היה הגורם, באשר אין ספק שנמצא החטא גם כן בשאר האומות יותר ויותר, ולא בא עליהם הפורענות כל כך.

גלות וגאולה

ג. מכות כד:

שוב פעם אחת היו עולין לירושלים כיון שהגיעו להר הצופים קרעו בגדיהם כיון שהגיעו להר הבית ראו שועל שיצא מבית קדשי הקדשים התחילו הן בוכין ור"ע מצחק אמרו לו מפני מה אתה מצחק אמר להם מפני מה אתם בוכים אמרו לו מקום שכתוב בו יהוה הקב"ק יומת ועכשיו שועלים הלכו בו ולא נבכה אמר להן לכך אני מצחק דכתיב ואעידה לי עדים נאמנים את אוריה הכהן ואת זכריה בן יברכיהו וכי מה ענין אוריה אצל זכריה אוריה במקדש ראשון וזכריה במקדש שני אלא תלה הכתוב נבואתו של זכריה בנבואתו של אוריה באוריה כתיב לכן בגללכם ציון שדה תחרש [וגו'] בזכריה כתיב יעוד ישבו וקנים וקנות ברחובות ירושלם עד שלא נתקיימה נבואתו של אוריה הייתי מתיירא שלא תתקיים נבואתו של זכריה שנתקיימה נבואתו של אוריה בידוע שנבואתו של זכריה מתקיימת בלשון הזה אמרו לו עקיבא ניהמתנני? עקיבא ניהמתנני?

ו. בראשית רבה | פ"ו, ב'

ר' ברכיה בשם ר' יהודה בר סימון אמר לפרה שהיו מושכין אותה למקולין ולא היתה נמשכת מה עשו לה משכו את בנה לפניו והיתה מהלכת אחריו על כרחה שלא בטובתה, כך היה יעקב אבינו ראוי לירד למצרים בשלשלאות ובקולרין אמר הקדוש ברוך הוא בני בכורי ואני מורידו בבזיון, ואם ליתן בלבו של פרעה איני מורידו פומבי אלא הריני מושך את בנו לפניו והוא יורד אחריו על כרחו שלא בטובתו והוריד את השכינה למצרים עמו

כי דרכי ה' נשגבים מאוד, אשר אם יאמר החכם לדעת, לא יוכל למצוא. והנה אנו רואים בגאולה זו של מצרים, שבאותה עת בעצמו, שהיתה הגאולה, ובה היו רואים עצמם נגאלים, ועם כל זה היו רואים פעלים ומעשים שהם סיבת שנהיה סכלים יותר בגאולה. מפני זה כתב הרמב"ם ז"ל, שלא יודעו הדברים ההם איך יהיו, עד שיהיו.

ח. נצח ישראל | פרק כ"ו

כי ההעדר הוא סיבת ההוויה, ואם אין כאן העדר אז לא תחול שום הוויה, שלא יתהווה דבר רק כאשר קדם לו העדר צורה לגמרי...

כי כבר אמרנו כי לפי ההעדר - יתחדש, ולכן ההוויה - קודם הווית האור, שהוא המציאות הגמור, כתיב לפני זה "והארץ היתה תוהו ובוהו", ואח"כ "יהיה אור". וכן לפני הווית ביהמ"ק, הוא קדוש לגמרי, צריך שיהיה העולם תוהו ובוהו וחשך, כמו קודם הווית האור שהיה החשך הגמור וגו', ואם לא היה נמצא בארץ ההעדר, לא היה כאן הווית האור. משל לזה, הביצה, קודם שיתהווה האפרוח היה נפסדת, שאם הביצה היתה נשאת בהוויה שלה, אין כאן מקבל הוויה, שהרי המקבל אינו חסר וכו'...

החרבן המגיע לבית המקדש היא סיבת הווייתו שיהיה לו בסוף. וכאשר תדע ותבין דברים אלו, אז תבין דברים גדולים, כי חרבן הבית, אף שהוא חרבן אליו בעצמו, הוא סיבה להווייה יותר עליונה מאוד וכו'.

ט. שובו לבצרון | מאמרי הראי"ה, ח"ב

וכל מי שהוא עוקב את סדרי הישוב, מראשית צעדיו ועד עכשיו, יכול הוא לראות בחוש איך שמכל ירידה אשר סבלנו נצמחה אח"כ עליה והתפתחות יותר גדולה, וצעד של דליגה לטובה יצא מכל משבר וכו'. והנה ראינו עין בעין איך שמתוך המחשכים יצא לנו אור גדול, והישוב המצומצם רחבו גבוליו, ובאה ארץ ישראל למדרגתה הישובית שהיא עומדת בה היום. והרי ראינו במדה זעירה את הגואל שנכסה וחרזר ונגלה לנו...

ומזה עלינו ללמוד ולקחת לקח טוב, שלא להיות נופלים ברוחנו גם מחרדתה של הנפילה הנוראה אשר נפל ישובנו כעת ע"י רשעים הרוצחים הטמאים אשר הרגו בזדון חסידי עליון, גדולי התורה והיראה (בירושלים, בחברון, במוצא, בצפת וביתר המקומות הקדושים). הכיסוי הזה אשר נכסה הגואל ההולך לפנינו ברוח ה' מצעדי יישוב הארץ ושיבת בנים לגבולם, אמנם איים ונורא הוא, יש בו צדדים שהוא עולה במחשכיו על כל הירידות אשר סבלנו מאז התחיל ישובנו להבנות, אבל ברור הדבר שלפי הערך של הכסוי הזה הגדול יהיה האור אשר יגלה וכו'. בטוחים אנו שממכתנו הגדולה הזאת תצמח רפואה.

עלה אריה במזל אריה והחריב אריאל על מנת שיבא אריה במזל אריה ויבנה אריאל

יא. שפת אמת | ויצא, תרנ"ח

ולכן כשיתקיימו ההצטחות, התצרר לנפרע כי הכל היה לעוזה, ולכן נקרא הקב"ה 'צעל הנחמות', כי הנחמות של בני אדם אינם יכולים לתקן הלעז העצר, אצל הנחמה של הקב"ה יהא מהפך לו הלעז לעוז. והגם כי איננו מצינים אך יהיה מתהפך מה שטער, כי אנהו בחוך הטעט ובחוך הזמן, אצל לעתיד נראה ונצין זה ההיפוך.

יב. מנחות כט:

אמר רב יהודה אמר רב: בשעה שעלה משה למרום, מצאו להקב"ה שיושב וקושר כתרים לאותיות, אמר לפניו: רבש"ע, מי מעכב על ידך? אמר לו: אדם אחד יש שעתיד להיות בסוף כמה דורות ועקיבא בן יוסף שמו, שעתיד לדרוש על כל קוץ וקוץ תילין תילין של הלכות. אמר לפניו: רבש"ע, הראהו לי, אמר לו: חזור לאחורך. הלך וישב בסוף שמונה שורות, ולא היה יודע מה הן אומרים, תשש כחו; כיון שהגיע לדבר אחד, אמרו לו תלמידיו: רבי, מנין לך? אמר להן: הלכה למשה מסיני, נתיישבה דעתו. חזר ובא לפני הקדוש ברוך הוא, אמר לפניו: רבוננו של עולם, יש לך אדם כזה ואתה נותן תורה ע"י? אמר לו: שתוק, כך עלה במחשבה לפני. אמר לפניו: רבוננו של עולם, הראיני תורתו, הראני שכרו, אמר לו: חזור [לאחורך]. חזר לאחוריו, ראה ששוקלין בשרו במקולין, אמר לפניו: רבש"ע, זו תורה וזו שכרה? א"ל: שתוק, כך עלה במחשבה לפני.

יג. רמב"ם | חמץ ומצה, פרק ח'

ב. מתחיל ומברך בורא פרי האדמה ולוקח ירק ומטבל אותו בחרוסת ואוכל כזית

רבינו מנחם

ולאו מוכיגן זכרפס זכר לכתובת הפסים שעשה יעקב צנינו ליוסף אשר צסצתה נתגלגל הדבר וירדו אצותינו למלרים

יד. פסחים סה:

יצתה כת ראשונה וכו': יתנא כל

אחד ואחד נותן פסחו בעורו ומפשיל לאחוריו אמר רב עיליש מייעות:

כל אחד ואחד כשהיו הולכין לבתיהם היה נותן פסחו בעורו ומפשילו לאחוריו: אמר רב עיליש. שם תכס: טייעוט. לךך סומרים ישמעאלים הוא זה:

טו. שיר השירים | ב', ג'

"דומה דודי לצבי" (שיר השירים ב, ט) - מה צבי זה נראה וחוזר ונכסה, נראה וחוזר ונכסה, כך גואל הראשון נראה ונכסה וחוזר ונראה... כך גואל אחרון נגלה להם וחוזר ונכסה מהן.

סוף

אמפי. מקיס על האמת ושנה אה השקר:

